

ዓለምለካዊ ድንጋገ ሰብአዊ መሰላት

10 ታሕሳስ 1948 ዓ.ም.ፈ ብሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ዘፀደቅን ዝተኣወጀን ድንጋገ 217 ኢ- III )

መእተዊ

ኡብ ዓለም ንናይ ኩሎም ሰባት ተፈጥሮኦዊ ክብሪትን ንግዕሪን ዘይገሃሱን ሰብአዊ መሰላትን ምቕባል መሰሪት ነፃነት፣ ፍትሕን

ሰላምን ስለ ዝኾነ፣

ንሰብአዊ መሰላት ኡብ ግምት ዘይምእታውን ምጥሓስን ንሕልና ወዲ ሰብ ዘቐሰለን ኦሪጫናዊ ተግባራት ዘስዓበን ምዃኑ ፣ ናይ

ዘሪባን እምነትን ነፃነት ዘለዋ፣ ካብ ፍርሕን ፀገምን ነፃ ዝኾነት ዓለም ንክትህልው ዝለዓለ ትምኒት ደቂ ሰባት ምዃኑ ስለ

ዝተኣምነሉ፣

ወዲ ሰብ ምልኪን ወፅዓን ንምውጋድ ሓይሊ ንክጥቀም ምእንቲ ከይግደድ ሰብአዊ መሰላት ብሕጊ ክኸበሩ ኦድላዪ ስለዝኾነ፣

ኡብ መንጎ ሃገራት ምሕዝነታዊ ዝምድናታት ንክዓቢ ምሕጋዝ ኦድላዪ ስለዝኾነ፣

ህዝብታት ውድብ ሕቡራት መንግስታት ኡብ ቻርተር ውድብ ሕቡራት መንግስታት ንመሰሪታዊ ሰብአዊ መሰላት፣ ንክብርን

ልዕልነትን ሰብአዊ ፍጡር፣ ንግዕሪ መሰላት ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኦንስትዮን ዘለዎም እምነት ብምርግጋዎምን ኡብ ዝሰፍሐ ነፃነት

ከዓ ማሕበራዊ ምዕባለን ዝሓሸ ደረጃ መነባብሮን ንምዝርጋሕ ዝወሰኑን ስለዝኾነ፣

ኦባል መንግስታት ምስ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ብምትሕግጋዝ ሰብአዊ መሰላትን መሰሪታዊ ነፃነታትን ዓለምለካዊ ጠመተን

ሓለዋን ምእንቲ ክሪኽቡ ንምፅዓር ዝጠልቡ ስለዝኾነ፣

እዚ ጠለብ’ዚ መለኡ ንክሪጋገፅ ብዛዕባ እዞም መሰላትን ነፃነታትን እዚኦቶም ሓባራዊ ግንዛብ ምሓዝ ብጣዕሚ ኦድላዪ ስለዝኾነ፣

ስለዚ ሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት

ኩሎም ህዝብታትን ኩሎም ሃገራትን ክሳብ ሕድሕድ ውልቀሰብን ክሳብ ሕድሕድ ክፍሊ ማሕበሪጠ ሰብን ነዚ ድንጋገ እዚ ኩሉ

ጊዜ ብምዝካር እዞም መሰላት እዚኦቶም ኦኽብሮት ንክሪኽቡ ብምስትምሃርን ብትምህርትን ንክፅዕሩ፣ ከምኡ’ውን ብሃገራውን

ዓለምለካውን ማዕበልቲ ስጉምቲታት፣ ኡብ ህዝብታት ኦባል ሃገራትን ኡብ ግዝኦቶም ኡብ ዘለው ህዝብታትን ሓፈሻውን ግብራውን

ተቆጣልነትን ሓለዋን ምእንቲ ክሪኽቡ ነዚ ዓለምለኸዊ ድንጋገ ሰብሶዊ መሰላት ኦዊጅዎ ኦሎ።

#### ዓንቀፅ 1

ብመንፅር ክብርን መሰልን ኩሎም ሰባት እንትውለዱ ነፃን ማዕረን እዮም። ምስትውዓልን ሕልናን ዝተዓደሎም ብምኳኖም ንሕድሕዶም ብሕውነታዊ መንፈስ ክተሓላለዩ ኦለዎም።

#### ዓንቀፅ 2

ሕድሕድ ሰብ ብዘርኢ፣ ብቀለም፣ ብዖታ፣ ብቋንቋ፣ ብሃይማኖት፣ ብፖለቲካ ወይ ብካልኦት ኦሪኦኦሪታት፣ ብብሄር ወይ ብማሕበራዊ መበቁል፣ ብሃብቲ፣ ብትውልዱ ወይ ብካልኦት ደሪጃታት ኦድልዎ እንተይተገብረሉ ኦብዚ ድንጋገ እዚ ናይ ዝሰፈሩ ኩሎም መሰላትን ነፃነታትን ተጠኝጧ እዩ።

ብተወሳኺ ሓደ ዜጋ፣ ሃገሩ ነፃ ግዝኦት፣ ብሞግዚት ዝመሓደር፣ ዓርሰ ምምሕዳር ዘይብሉ ወይ ኦብ ትሕቲ ዝኾነ ይኹን ሉሶላዊ ገደብ ዝርከብ እንተኾነ'ውን ብምኽንያት ናይ ሃገሩ ፖለቲካዊ፣ ሕጋዊ ስልጣን ወይ ዓለምለኸዊ ደሪጃ ኦድልዎ ኦይፍፀሞን።

#### ዓንቀፅ 3

ሕድሕድ ሰብ ብህይወት ናይ ምንባር፣ ናይ ነፃነትን ድሕንነትን መሰል ኦለዎ።

#### ዓንቀፅ 4

ሕድሕድ ሰብ ብባርነት ወይ ብጊልያነት ክግዛእ የብሉን። ባርነትን ናይ ባርያ ንግድን ብዝኾነ ይኹን መልክዑ ክልኩል እዩ።

#### ዓንቀፅ 5

ሕድሕድ ሰብ ከቢድ ስቓይ ዘውርድ፣ ጭካኔ ዝመልኦ፣ ኢሰብሶዊ ወይ ሰብሶዊ ክብሩ ዘዋርድ ኦተሓሕዛ ወይ መቐፃዕቲ ኦይፍፀሞን፤

#### ዓንቀፅ 6

ሕድሕድ ሰብ ኦብ ዝኾነ ይኹን ቦታ ኦብ ቅድሚ ሕጊ ብሰብሶዊ መንነቱ ንክፍለጥ መሰል ኦለዎ።

**ዓንቀፅ 7**

**ኩሎም ሰባት ኦብ ቅድሚ ሕጊ ማዕረ ኦብ ልዕሊ ምዃኖም ብዘይ ኦፈላላይ ናይ ሕጊ ማዕረ ሓለዋ ክግበረሎም መሰል ኦለዎም።**

**ኩሎም ሰባት ነዚ ድንጋገ'ዚ ብምጥሓስን ነዚ ድንጋገ'ዚ ንምጥሓስ ብዝግበሩ ምልዕዓላትን ካብ ዝበፀሑም ኦድልዎ ሓለዋ ናይ**

**ምርኅብ ማዕረ መሰል ኦለዎም።**

**ዓንቀፅ 8**

**ሕድሕድ ሰብ ብሕገ መንግስቲ ወይ ብሕጊ ዝተፈቐዱሉ መሰሪታዊ መሰላት እንትጠሓስዎ ስልጣን ብዘለዎ ሃገራዊ ቤት ፍርዲ**

**ግቡእ ካሕሳ ናይ ምርኅብ መሰል ኦለዎ።**

**ዓንቀፅ 9**

**ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ኦይእስርን፣ ኦይተሓዝን ወይ ኦይሕየርን።**

**ዓንቀፅ 10**

**ሕድሕድ ሰብ መሰሉን ግቡእን፣ ከምኡ'ውን ንዝቐርበሉ ዝኾነ ይኹን ገበያዊ ክስ፣ ዝምልከቱ ጉዳያት ንምውሳኝ ኦብ ነፃን**

**ዘይኦድላውን ቤት ፍርዲ ብፍትሓውን ዕላውን መንገዲ ንክራኦዩሉ ምሉእ ማዕርነት ኦለዎ።**

**ዓንቀፅ 11**

**ብዘቕፅፅ ገበን ዝተኸሰሰ ሕድሕድ ሰብ መከላኸሊኡ ኦቕሪቡ ኦብ ዝካተዓሉ እዋን ብሕጊ ገበነኛ ምዃኑ ክሳብ ዝረጋገፅ ከምንፁህ**

**ሰብ ክቐፀር መሰል ኦለዎ።**

**ሕድሕድ ሰብ ሓደ ነገር ኦብ ዝተፈፀመሉ እዋን ነቲ ጉዳይ ምፍፃም ወይ ዘይምፍፃም ገበን ምዃኑ ብሃገራዊ ወይ ብዓለምለኻዊ**

**ሕጊ ተደንጊጉ ክሳብ ዘይፀንሐ ብሓላፍነት ኦይሕተትን። ከምኡ'ውን ነቲ ገበን ኦብ ዝፈፀመሉ እዋን ነቲ ገበን ተወሲኑ ካብ ዝነበረ**

**መቐፃዕቲ ንላዕሊ ዝኸብድ መቐፃዕቲ ክውሰኖ ኦይግባእን።**

**ዓንቀፅ 12**

**ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ኦብ ልዕሊ ውልቀ ህይወቱ ፣ ቤተሰቡ፣ ገዝኡ ወይ ኦብ ርክባቱ ጣልኝ ዝኣትዎ**

አይህልውን። እብ ልዕሊ ክብሩን ዝንኡን በደል ኦይፍፀሞን። ዝኾነ ይኹን ሰብ ከምዚኦም ካብ ዝእመስሉ ኢድ ኦኣታውነት ወይ ከዓ በደል ዝከላኸለሉ ውሕስነት ሕጊ ናይ ምርካብ መስል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 13

ሕድሕድ ሰብ እብ ውሽጢ ዝነበረሉ ሃገር ናይ ምዝውጥርን ምንግርን መስል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ካብ ዝኾነት ትኹን ሃገር እንኮላይ ካብ ሃገሩ ናይ ምውፃእን እንደገና ናብ ሃገሩ ናይ ምምላስን መስል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 14

ሕድሕድ ሰብ ካብ ንህይወቱ ሓደገኛ ዝኾኑ ግፍዕታት ኦምሊጡ እብ ካልኦት ሃገራት ዑቕባ ናይ ምሕታትን ናይ ምርካብን መስል ኦለዎ።

እዚ መስል እዚ ብጭቡጥ ፖለቲካዊ እብ ዘይኮኑ ገበያት ወይ ንዕላማታትን መምርሕታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት እብ ዝፃረሩ ተግባራት ኦየገልግልን።

ዓንቀፅ 15

ሕድሕድ ሰብ ዜግነት ናይ ምርካብ መስል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ዜግነቱ ክቕንጠጥ ወይ ዜግነቱ ናይ ምልዋጥ መስሉ ክኸልከል ኦይኸእልን።

ዓንቀፅ 16

ንዓቕመ ኦዳምን ሄዋንን ዝበፀሑ ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኦንስትዮን ዘርኢ፣ ዜግነት ወይ ሃይማኖት እንተይገደቦም ናይ ምምርዓውን ቤተሰብ ናይ ምምስራትን መስል ኦለዎም። እብ ኦመስራርታ ሓዳር ፣ እብ እዋን ሓዳርን እብ እዋን ፍትሕን ማዕሪ መስል ኦለዎም።

መርዓ ብነፃን ምሉእ ፍታውን ተመራዓውቲ ጥራይ ይፍፀም

ቤተሰብ ተፈጥሮኦውን መሰሪታውን ጉጅለ ሕብረተሰብ እዩ። ስለዝኾነ ካብ ሕብረተሰብን ካብ መንግስትን ሓለዋ ናይ ምርካብ

መሰል አለም።

ዓንቀፅ 17

ሕድሕድ ሰብ ብውልቁ ይኹን ምስ ካልኦት ብሓባር ንብሪት ናይ ምውናን መሰል አለም።

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ሰርዓት ወፃኢ ንብሪቱ ኦይውሪስን።

ዓንቀፅ 18

ሕድሕድ ሰብ ናይ ኦተሐሳስባ ፣ ሕልናን ሃይማኖትን ነፃነት አለም። እዚ መሰል እዚ ሕድሕድ ሰብ ሃይማኖቱ ወይ እምነቱ ንምልዋጥ ፣ ከምኡ'ውን ንብሕቱ ወይ ምስ ካልኦት ብሓባር ኮይኑ ብዕለ ወይ ብውልቀ ብዛዕባ ሃይማኖቱ ወይ እምነቱ ክሰብኽ ፣ ክትግብር፣ ከምልኽ ወይ ከብዕል ንዘለዎ ነፃነቱ የጠቓልል።

ዓንቀፅ 19

ሕድሕድ ሰብ ናይ ምሕሳብን ሓሳቡ ናይ ምግላፅን ነፃነት አለም። እዚ መሰል እዚ ብዘይ ኢድ ኦኦታውነት ባዕላዊ ኦተሐሳስባ ናይ ምሓዝ ፣ ብዘይ ናይ ዶብ ማዕገቲ ካብ ዝኾነ ይኹን ጫላ መራኽቢ ሓበጭታን ሓሳብን ናይ ምንዳይ፣ ምቕባልን ምትሕልላፍን ነፃነት'ውን የጠቓልል።

ዓንቀፅ 20

ሕድሕድ ሰብ ብሰላም ናይ ምእካብን ምውዳብን ነፃነት መሰል አለም።

ሕድሕድ ሰብ ብማሕበር ንኸውደብ ኦይግደድን።

ዓንቀፅ 21

ሕድሕድ ሰብ ብቀጥታ ወይ ብነፃ መሪፃ ብዝተመሪፁ ወክልቱ ኦቢሉ ኦብ መንግስቲ ሃገሩ ናይ ምስታፍ መሰል አለም።

ሕድሕድ ሰብ ብህዝባዊ ኦገልግሎታት ሃገሩ ብማዕሪ ናይ ምጥኝም መሰል አለም።

ድልየት ህዝቢ መሰሪት ስልጣን መንግስቲ ክኸውን አለም። እዚ ድልየት እዚ ብምስጢር ወይ ብተመሳሳሊ መንገዲ በብጊዜኡ

ብዝካየድ፣ ኩሉ ብማዕሪ ዝሳተፈሉን ኦጠቓላልን ብዘኾነ ትኽክለኛን ነፃን ናይ ምድማፅ ስርዓት ክግለፅ ኣለዎ።

ዓንቀፅ 22

ሕድሕድ ሰብ ኣባል ሕብረተሰብ ከም ምዃኑ መጠን መሰል ማሕበራዊ ውሕስነት ኣለዎ። ከምኡ'ውን ብሃገራዊ ፃዕርን ብዓለም ለኻዊ ምትሕብባርን ምስ ውዳቦን ሃብትን ሕድሕድ መንግስቲ ብዘሰማማዕ መልክዑ ንክብሩን ንነፃ ዕቤት ሰብኦዊ መንነቱን ኦድለይቲ ዝኾኑ ቁጠባዊ፣ ማሕበራውን ባህላውን መሰላቱ ክሪጋገፁሉ መሰል ኣለዎ።

ዓንቀፅ 23

ሕድሕድ ሰብ ንሰራሕ ፣ ንነፃ መሪፃ ዓይነት ሰራሕ፣ ንፍትሓውን ምቹእን ኩነታት ሰራሕን ሰራሕ ከይሰእን ንዝግበር ሓለዋን መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብዘይ ኦድልዎ ንሓደ ዓይነት ሰራሕ ማዕሪ ክፍሊት ናይ ምርኅብ መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ሰራሕ ዝርከብ ሰብ ሰብኦዊ ክብሩን ክብሪ ቤተሰቡን ዝሕለወሉ ኦድላዪ እንተኾይኑ'ውን ብካልኦት ማሕበራዊ ውሕስነታት ዝድገፍ ፍትሓውን ዘተባብዕን ፃግ ሪሃፁ ናይ ምርኅብ መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ራብሓታቱ ንምርግጋፅ ማሕበራዊ ሞያ ናይ ምጥያሽን ኣባል ናይ ምዃንን መሰል ኣለዎ።

ዓንቀፅ 24

ሕድሕድ ሰብ ናይ ሰራሕ ሰዓት ዕሪፍቲ፣ ናይ መዘናግዒ ጊዜ፣ ከምኡ'ውን ፍትሓዊ መጠን ሰዓታት ሰራሕን መሃያ ዝኽፈለሎም ህዝባዊ ብዓላትን ክህልዉዎ መሰል ኣለዎ።

ዓንቀፅ 25

ሕድሕድ ሰብ ንጥዕናን ድሕነትን ዓርሱን ቤተሰቡን ዝበቐዕ ደረጃ መነባብሮ እንኮላይ ምግቢ፣ ክዳን ፣ መንበሪ ገዛ፣ ሕክምናን ኦድለይቲ ማሕበራዊ ኦገልግሎታትን ናይ ምርኅብ መሰል ኣለዎ። ከምኡ'ውን ሰራሕ እንትሰእን ፣ እንትሓምም፣ ኦካለ ጉዳእ እንትኸውን ካብ ሰብ ሓዳር ሓዲኦም እንትመውት፣ እንትሸምግል ወይ ካልኦት ልዕሊ ቁፅፅሩ ዝኾኑ ፀገማት መነባብሮ እንተጋጥሙዎ ድሕነቱ ንክሕለወሉ መሰል ኣለዎ።

አዴታትን ህፃናትን ፍሉይ ክንክንን ሓገዝን ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎም። ብሕጋዊ ወይ ብዘይሕጋዊ መርዓ ዝውለዱ ኩሎም

ህፃናት ብማዕሪ ማሕበራዊ ሓለዋ ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎም።

#### ዓንቀፅ 26

ሕድሕድ ሰብ ዕድል ትምህርቲ ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎ። ትምህርቲ እንተውሓደ ሉብ ቀዳማይን መሰሪታውን ብርክታት ብነፃ

ክወሃብ ኦለዎ። ትምህርቲ ቀዳማይ ብርኪ ግድነታዊ ክኸውን ኦለዎ። ቴክኒካውን ሞያውን ትምህርቲ ብሓፈሻ ክማላእ ኦለዎ።

ዕድል ላዕለዋይ ብርኪ ትምህርቲ ድማ ሉብ ብቕዓት ተመስሪቱ ብማዕሪ ክወሃብ ኦለዎ።

ትምህርቲ ሉብ ምሉእ ምዕባለ ሰብኦዊ ፍጡርን ሉብ ምጥንኻርን ምክባርን ሰብኦዊ መሰላትን መሰሪታዊ ነፃነታትን ዘተኮሪ

ክኸውን ኦለዎ። ትምህርቲ ሉብ መንጎ ኩሎም መንግስታት፣ ዘርኦዊ ወይ ሃይማኖታዊ ጉጅለታት፣ ምርድዳእ፣ ምክእኦልን

ምሕዝነትን ዘማዕብል ክኸውን ኦለዎ። ብተወሳኺ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ሰላም ንምዕኝብ ንዘካይዶም ተግባራት ክሕግዝ

ኦለዎ።

#### ዓንቀፅ 27

ሕድሕድ ሰብ ሉብ ባህላዊ ህይወት ሕብረተሰብ ብነፃ ንክሳተፍ፣ ካብ ኪነት ተጠኝሚ ክኸውን፣ ሉብ ሳይንሳዊ ምዕባለ ብፅሒቱ

ንክበርክትን ካብ ውፅኢቱ ንክጥቀምን መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ባዕሉ ካብ ዝፈጠሮ ሳይንሳዊ፣ ሰነዕ ፅሑፋዊ ወይ ኪነታዊ ውፅኢታት ሞራላውን ንዋታውን ራብሓታቱ ንክሕለውሉ

መሰል ኦለዎ።

#### ዓንቀፅ 28

ዝኾነ ይኹን ሰብ ሉብዚ ድንጋገ እዚ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ዝረጋገፀሉ ማሕበራውን ዓለም ለኸውን ስርዓት ናይ ምርካብ

መሰል ኦለዎ።

#### ዓንቀፅ 29

ዝኾነ ይኹን ሰብ ነቲ ብሕታዊ መሪጋገፂ ነፃን ዝተማልኦን ምዕባለ ሰብኦዊ መንነቱ ዝኾነ ሕብረተሰብ ዝፍፁሞም ግቡኦት

አለውዎ።

ዝኾነ ይኹን ሰብ ኦብ ኦጠቓቕማ መሰላቱን ነፃነታቱን ንመሰላትን ነፃነታትን ካልኦት ንምቕባልን ንምክባርን፤ ኦብ ሓደ ዲሞክራሲያዊ ሕብረተሰብ ዘድልዩ ሰነ ምግባር፤ ፀጥታን ድሕነትን ንምምላእን ተባሂሉ ብሕጊ ንዝተወሰኑሉ ማዕቀባት ጥራሕ ተገዛኢ ይኸውን።

እዞም መሰላትን ነፃነታትን እዚኦቶም ብዝኾነ ይኹን መንገዲ ኦንፃር ዕላማታትን መምርሕታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት ክትግበሩ ኦይኽእሉን።

ዓንቀፅ 30

ካብ ውሽጢ እዚ ድንጋገ እዚ ዝኾነ ይኹን መንግስቲ፤ ጉጅለ ወይ ውልቀ ሰብ፤ ኦብዚ ድንጋገ እዚ ካብ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ንገሊኦም ንምጥሓስ ኦብ ዝዓለመ ምንቅስቓስ ንክሳተፍ ወይ ዝኾነ ይኹን ተግባር ንክፍፅም መሰል ከም ዘለዎ ዝሕብር ተገደሩ ዝትርጎም ውሳኔ የለን።